Міжрегіональна Академія управління персоналом
Міжнародна Кадрова Академія
Міжнародний університет “UISEK” (Республіка Еквадор)
ГО “Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління”
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин та соціальних наук

# ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 6

*Матеріали*
*Міжнародної науково-практичної конференції*
*“Проблеми культури наукової роботи та академічної доброчесності у сучасному світі”*
*м. Київ, МАУП, 29 березня 2018 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 2 від 28.02.17)*

**Редакційна колегія:**
*М. Н. Курко* (голова), д-р юрид. наук, проф.;
*М. Ф. Головатий* (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
*А. А. Ігнатченко* (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
*І. П. Бідзюра*, д-р політ. наук, проф.;
*В. М. Воронін*, д-р іст. наук;
*В. І. Литвиненко*, д-р юрид. наук, проф.;
*Є. О. Романенко*, д-р наук з держ. упр., проф.;
*О. Л. Фещенко*, канд. екон. наук, доц.;
*Л. В. Янюк* (виконавчий редактор)

*Матеріали подано в авторській редакції.*
*Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

**Проблеми модернізації України** : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 6: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. "Проблеми культури наукової роботи та академічної доброчесності у сучасному світі", 29 березня 2018 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 158 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

**ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43**

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2018

# ЗМІСТ

## АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ, КУЛЬТУРА ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ФІЛОСОФСЬКІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ


***Бідзюра Іван Павлович***
*Особливості організації української науки* ..... 6

***Головатий Микола Федорович, Каракасіді Олена Федорівна***
*Культура наукової праці в умовах парадигмальних змін сучасної науки* ..... 12

***Мелков Юрий Александрович***
*Научная культура как основание академической порядочности: противоречия современных реалий* ..... 17

***Романенко Євген Олександрович, Щокін Ростислав Георгійович***
*Кодекс академічної доброчесності: ефективний інструмент втілення дієвої освітньої політики* ..... 20

***Перегуда Євген Вікторович, Єгоров Владислав Володимирович***
*Про академічну доброчесність та шляхи подолання академічної недоброчесності* ..... 24

***Бондар Юрій Володимирович***
*Академічна доброчесність у контексті сучасних інформаційних та трансформаційних процесів* ..... 27

***Лісовський Петро Миколайович***
*Постфілософія як ентропійний вимір інноваційної методології наукової роботи в міждисциплінарних дослідженнях: час, простір, розвиток* ..... 29

***Макаренко Олександр Миколайович, Петров Пилип Ігорович, Фесіч Андрій Сергійович***
*Психологічні аспекти виконання наукової роботи віковими спеціалістами в сучасних умовах інформаційно-технологічних зрушень* ..... 31

***Варзар Іван Михайлович***
*Як твориться наука взагалі і "своя наука" зокрема: розмисли та поради молодим* ..... 34

***Попов В'ячеслав Жанович***
*Особливості методологічних підходів до вивчення історії повсякденності* ..... 42

***Антонюк Олександр Васильович***
*Концептуально-правове визначення та сутнісні особливості основних понять, пов'язаних з культурою наукової роботи* ..... 45

***Сафонова Віра Євгенівна***
*Критерії системи менеджменту якості освіти* ..... 47

***Найдьонов Іван Миколайович***
*Академічна доброчинність – ефективний засіб надання освітніх послуг у ЗВО* ..... 51

***Мартишин Денис Сергійович***
*Богословські аспекти проблематики діалогу релігії та науки в умовах процесів глобалізації* ..... 54

***Хвалько Сніжана Ярославівна***
*Академічна доброчесність як чинник сучасного етапу управлінської діяльності при вивченні української ділової мови* ..... 57

***В. Ж. ПОПОВ***
*д-р іст. н., проф., ННІМВСН МАУП*

# ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ПОВСЯКДЕННОСТІ

Специфічною стороною вивчення повсякденного життя є відсутність офіційних документів, присвячених виключно буденним справам та турботам населення. Щодо способу життя, поведінки, настроїв пересічних мешканців країни, то відомості про них фрагментарні, розсипані у безлічі довідок, докладів, доповідей, і вимагають уважної та скрупульозної діяльності збирача. Для уважного ставлення до подібних документів є ще одна причина. Річ у тому, що, на жаль, представники багатьох соціальних груп серед міського населення не залишили ніяких письмових свідоцтв про своє життя. Робітники, дрібні підприємці, ремісники не вели щоденників і не писали мемуарів. Що ж тоді говорити про селян. Всі ці люди в історії складають величезну мовчазну масу. Практично єдиним зафіксованим видом документів, авторство яких належить даній категорії, є скарги трудящих до органів управління. У всій решті випадків повсякденність нижчих прошарків міста виникає перед нами у віддзеркаленому вигляді, вона пропускається через сприйняття сторонніх спостерігачів, що ставить перед дослідником задачу додаткової перевірки достовірності інформації, що міститься у кожному джерелі. Але ті ж скарги, звернення, клопотання пересічних громадян інформують дослідника про повсякденне життя їх авторів опосередковано, оскільки торкаються не звичайного ходу речей, а його порушень.

Історики повсякденності відходять від установки, згідно з якою історичні джерела говорять самі за себе. Такий підхід перетворював історичне дослідження на докладний опис джерела. Для аналізу повсякденності характерне уважне прочитання тексту джерела, спроби проникнути у його внутрішні значення, облік недомовленого і того, що випадково проривається. Історик, який ставить завдання реконструювати за допомогою джерел, що збереглися, "типове" для певного часу та певної соціальної групи, прагне з'ясувати мотивацію дій всіх учасників історичного процесу, і через це наблизитися до розуміння цих дій. При цьому фахівці з історії повсякденності відмовляються виступати у ролі об'єктивного судді минулого, відмовляються від бажання встати "над" джерелом, і над його автором. Натомість вони ведуть "діалог" з джерелом, користуючись тими прийомами, які в змозі забезпечити цей діалог, ставлять перед текстом питання, які його укладач або автор самі б ніколи не поставили, оскільки питання ці народжені сучасним станом наукових знань.

Дослідник повсякденності неминуче створює більш суб'єктивоване знання, ніж знання, яке отримано за допомогою традиційного етнографічного або історичного опису. Праця дослідника повсякденності — інтерпретація чужих думок та слів — завжди є "перекладом" з чужої емоційної мови. У цьому випадку він зближується з дослідниками історії психології та фахівцями з історії приватного життя.

Радощі та страждання, мрії та надії людей попередніх поколінь часто залишають лише випадкові сліди у історичних джерелах, до того ж певним чином "зашифровані". Тому іноді єдиним способом вийти з тупика стає переоцінка тих свідоцтв, які

вже використовувалися раніше у іншому ракурсі. Це можуть бути газетні статті та фотографії, за допомогою яких відбувається витягання деталей та прикмет буденного побуту. Корисним може бути залучення свідоцтв іноземців, яким більше впадають на очі культурні розбіжності у повсякденному побуті.

На наш погляд, категорія повсякденного включає сферу подій публічного повсякденного життя, перш за все, дрібні приватні події, у межах яких люди шукають шляхи пристосування до подій зовнішнього світу. У повсякденність входять всілякі обставини приватного домашнього життя, побут у найширшому значенні, а також емоційна сторона подій та явищ, переживання буденних фактів та побутових обставин окремими людьми та групами людей. У широкому сенсі наше повсякденне життя — це діяльність по задоволенню наших потреб, характер яких і можливість реалізації залежить не тільки і не стільки від нас самих, скільки від характеру епохи та рівня соціально-економічного розвитку суспільства. До виключень з повсякденності звичайно відносять свята. У випадку, якщо свята розігруються по одному і тому ж сценарію, що повторюється, тоді вони, хай незвичайні, яскраві, неповторні, теж перетворюються на частину повсякденної рутини. Надзвичайні події порушують сумовитий перебіг буденного життя, хоча переживання цієї події відноситься до повсякденного існування. Втім, повторюваність надзвичайних подій вводить їх до кола звичних явищ. Незвичайні форми відпочинку, незвичайний спосіб життя, який ніким не повторюється, можуть вважатися повсякденними практиками для окремих категорій громадян, але тут неможливі які-небудь узагальнення. Тут дослідник вступає у сферу історії казусу.

Т. Шанін затверджував, що у вирішальні моменти людської історії у суспільстві відбувається вибух патології, поки все не заспокоїться знову до того стану, який є підвладним "науці", тобто поведінка, яка є не більше ніж вектором "об'єктивних сил", що механічно повторюються, повністю передбачаються, та навівають нудьгу. Абсолютна причинність "об'єктивного" замінюється ірраціональністю, відмовляючи у існуванні та впливі людському вибору. Людські дії є комбінацією необхідного, нав'язаного та раніше засвоєного з "неортодоксальними" та творчими рішеннями проблем людського існування [1].

Цікаві висновки про поведінку людей в умовах катастрофи зробив Е. Канетті [2]. Вчений для прикладу узяв пожежу у театральній залі. По суті, це образ обмеженого простору з мінімальними умовами для порятунку, що нагадує життя людей у містах. Однакова і очевидна для всіх небезпека породжує однаковий для всіх страх. Якщо біда відбувається у театрі, то маса приречена на розпад. Двері можуть одночасно пропустити тільки одного або декількох чоловік. Енергія втечі сама по собі перетворюється у енергію відштовхування. Розпад маси яскравіше за все позначається у буйстві індивідуальних проявів, коли кожний б'ється за себе. Чим лютіше людина бореться за власне життя, тим ясніше стає, що вона бореться проти інших, що заважають їй з усіх боків. Здібність маси людей до самоврядування скептично оцінював Р. Арон: "Народ, узятий у цілому, як сукупність людей, які складають дане співтовариство, не здатний здійснювати функції управління" [3].

У парадигмі історії повсякденності існує широкий спектр можливостей по вивченню особливостей реалізації буденних потреб сучасниками глибоких соціальних потрясінь. Історія повсякденності у цьому випадку включає форми поведінки людей у специфічних умовах, та вибирані ними стратегії виживання. Настання надзвичайного часу зробило рідкісним привілеєм нормальне існування. Саме виживання поступово ставало головним мотивом людської поведінки. Змістовною стороною виживання було прагнення зберегти звичний спосіб життя. Проте, в екстремальних

умовах відбуваються певні зміни у поведінці людей. В таких умовах люди стають ляльками, яких за ниточки смикають справжні гравці, якими можуть бути біологічні інстинкти, економічні процеси, зовнішні накази, результати соціалізації.

## Джерела


1. Шанин Т. Революция как момент истины. Россия 1905–1907 гг. — 1917–1922 гг.: пер. с англ. — М.: "Весь Мир", 1997. — 560 с.
2. Канетти Э. Масса и власть. Пер. с нем. Издательство Ад Маргинем (латинскими буквами), Москва, 1997. — 528 с.
3. Арон Р. Демократия и тоталитаризм. Пер. с франц. М.: Текст, 1993. — 303 с.